

1. Obiekt

W I A T R A K h o l e n d e r s k i

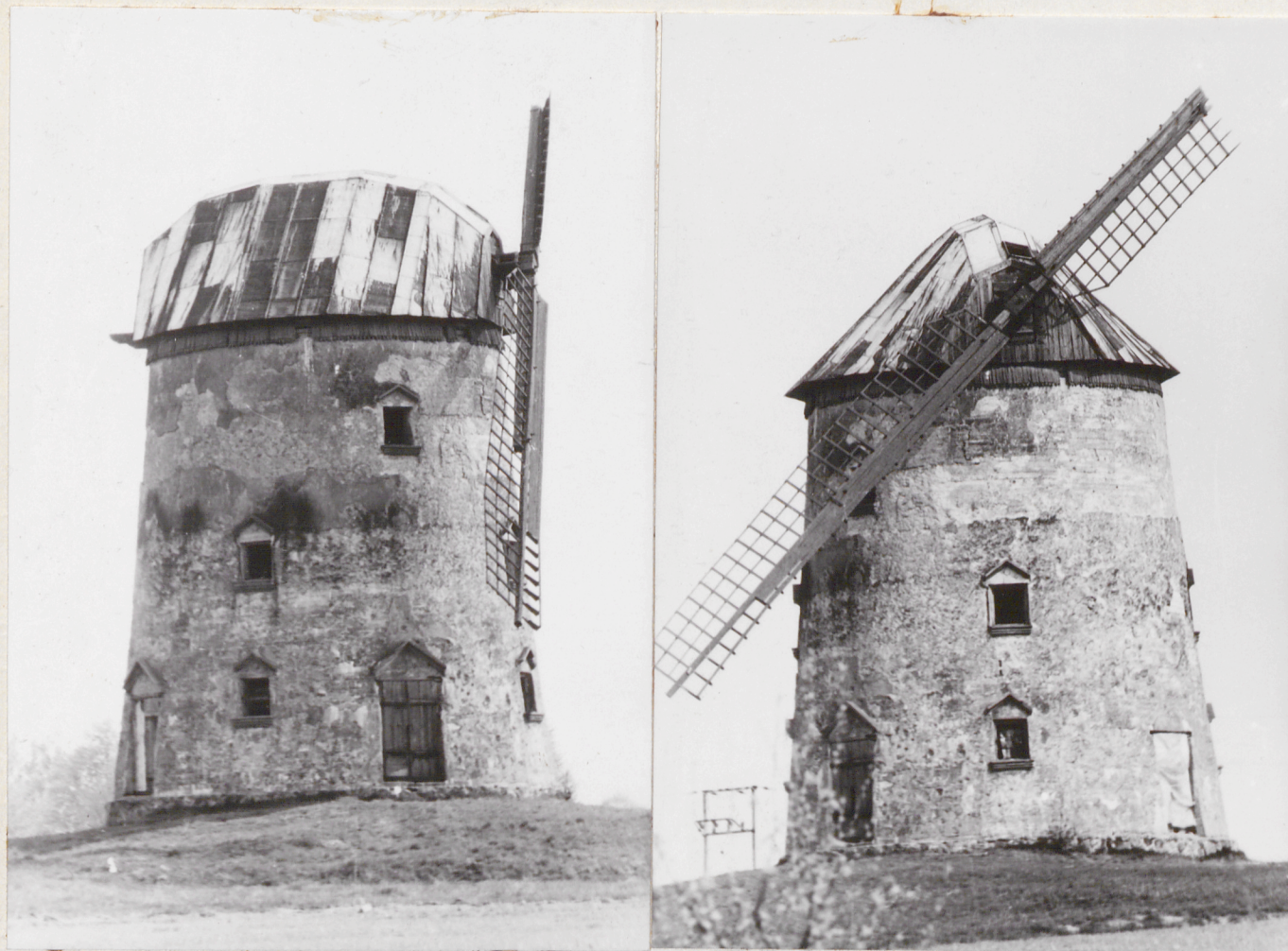
2. Czas powstania

1924 r.

3. Miejscowość

DĄBROWA BIAŁOSTOCKA

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

Dąbrowa Białostocka
ul. Sokółska
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo białostockie

gmina Dąbrowa Białostocka
pow. sokółka

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo białostockie

powiat Dąbrowa Białostocka

8. Właściciel i jego adres

Dąbrowa Białostocka

9. Użytkownik i jego adres

nieużytkowany

10. Rejestr zabytków

Nr. A-445 data 28.VI.79r

autor zdjęć Mieczysław Pawlik

data wykonania 10.11.78 r.

miejsce przechowywania negatywów BB i DZ w Białymstoku

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Według informacji [REDAKTOWANO] wiatrak został zbudowany w 1924 r. przez Jana Owsiejko wg projektu przywiezionego ze Stanów Zjednoczonych. Głównym wykonawcą obiektu był murarz Jan Zabłocki. Wiatrak był użytkowany przez właściciela Jana Owsiejko do 1960 r. Po śmierci Jana Owsiejko obiekt przeszedł w posiadanie [REDAKTOWANO], który zaniechał jego eksploatacji.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Wiatrak jest zlokalizowany na terenie Dąbrowy Białostockiej, z jej południowej strony, w odległości około 300 m od ul. Sokólskiej. Wiatrak stoi na pagórku. W odległości około 100 m, obecnie znajdują się zabudowania i sady, co stanowi przeszkodę w jego eksploatacji. Całość budynku wykonana jest z kamieni i zaprawy murarskiej. Obiekt posiada kształt ściętego stożka o podstawie koła o średnicy 840 cm i wysokości 920 cm. Całkowita wysokość obiektu z dachem wynosi 1340 cm. Całość budowli wewnątrz podzielona jest na trzy kondygnacje, z których każda pełniła określoną funkcję. Na parterze znajdują się przekładnie przenoszące ruch z pionowego wału na złożenie kamieni młyńskich. Na drugim piętrze znajdowało się złożenie kamieni i mechanizmy przemiałowe. Na trzeciej kondygnacji znajduje się /obecnie/ mechanizm ustawiania czapy wraz ze skrzydłami do kierunku wiatru. Na oczepie obiektu za pośrednictwem rolek spoczywa czapa z dachem. Na poddaszu znajduje się wał skrzydłowy z kołem palecznym. Na parterze znajduje się czworo dwuskrzydłowych drzwi umożliwiających wejście do obiektu przy dowolnie ustawionych skrzydłach. Na każdym z pięter znajdują się cztery okna umożliwiające wentylację i oświetlenie wnętrza obiektu. Obiekt z zewnątrz jest otynkowany. Dach pokryty blachą.

<p>14. Kubatura</p> <p>ok. 447 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>ok. 122 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>przemiał zboża</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>nieużytkowany</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Obiekt został zbudowany wg dokumentacji z USA. Nie udało się jednak znaleźć tej dokumentacji.</p> <p>W czasie eksploatacji wykonano naprawy związane z funkcjonowaniem młyna.</p> <p>Od 1960r. obiekt jest nie remontowany i ulega niszczeniu.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Ogólnie fundament i cała bryła budynku znajdują się w dobrym stanie. Poważnemu zniszczeniu uległy drzwi, okna oraz skrzydła wiatraka. Mechanizmy przemiału zboża znajdują się w poważnym stopniu zdekompletowane, ale możliwe do rekonstrukcji.</p> <p>Ze względu na unikalność tego typu obiektu oraz jego bardzo atrakcyjne położenie, winien być zrekonstruowany na wzór wiatraka w Bęsi.</p>	
<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Naprawy drzwi, okien oraz zabezpieczenie resztek skrzydeł przed dalszym niszczeniem.</p>			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Fotografie w zbiorach BBiDZ w Białymstoku

M/70/6240/1,2,3,4

D/35/2029/5,6

D/35/2030/1,2,3

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

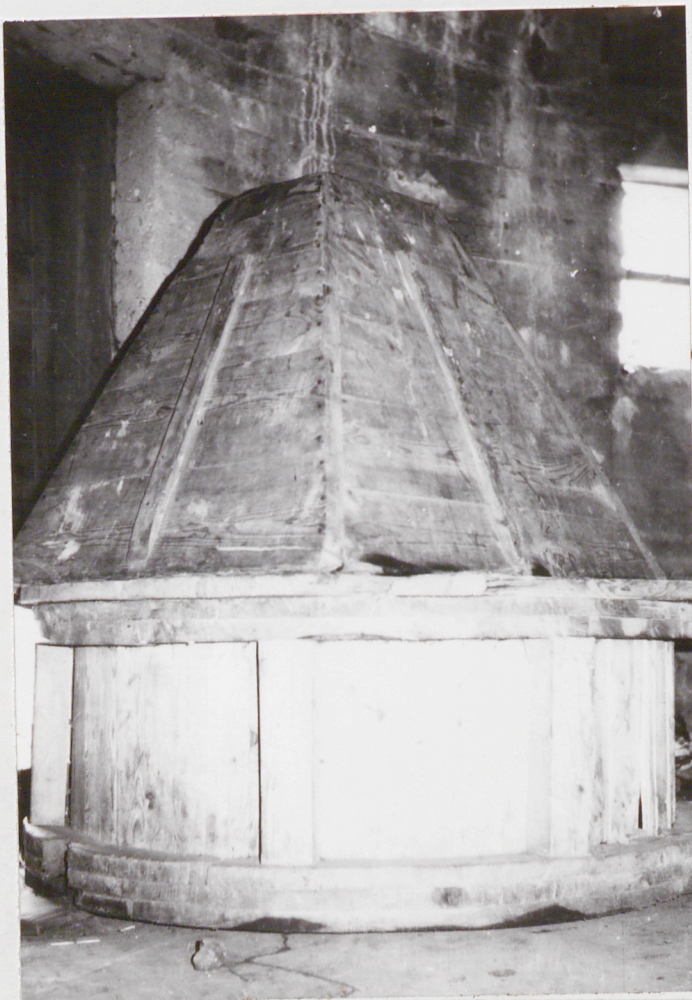
Dr inż. Mieczysław

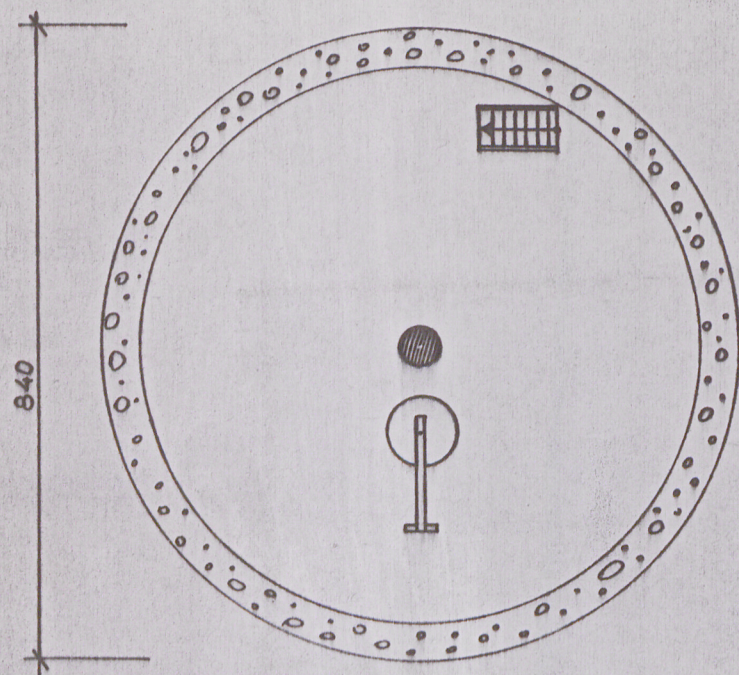
Pawlik

26. Sprawdził

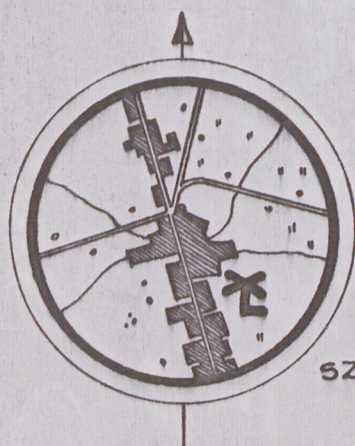
W I A T R A K holenderski

w Dąbrowie Białostockiej

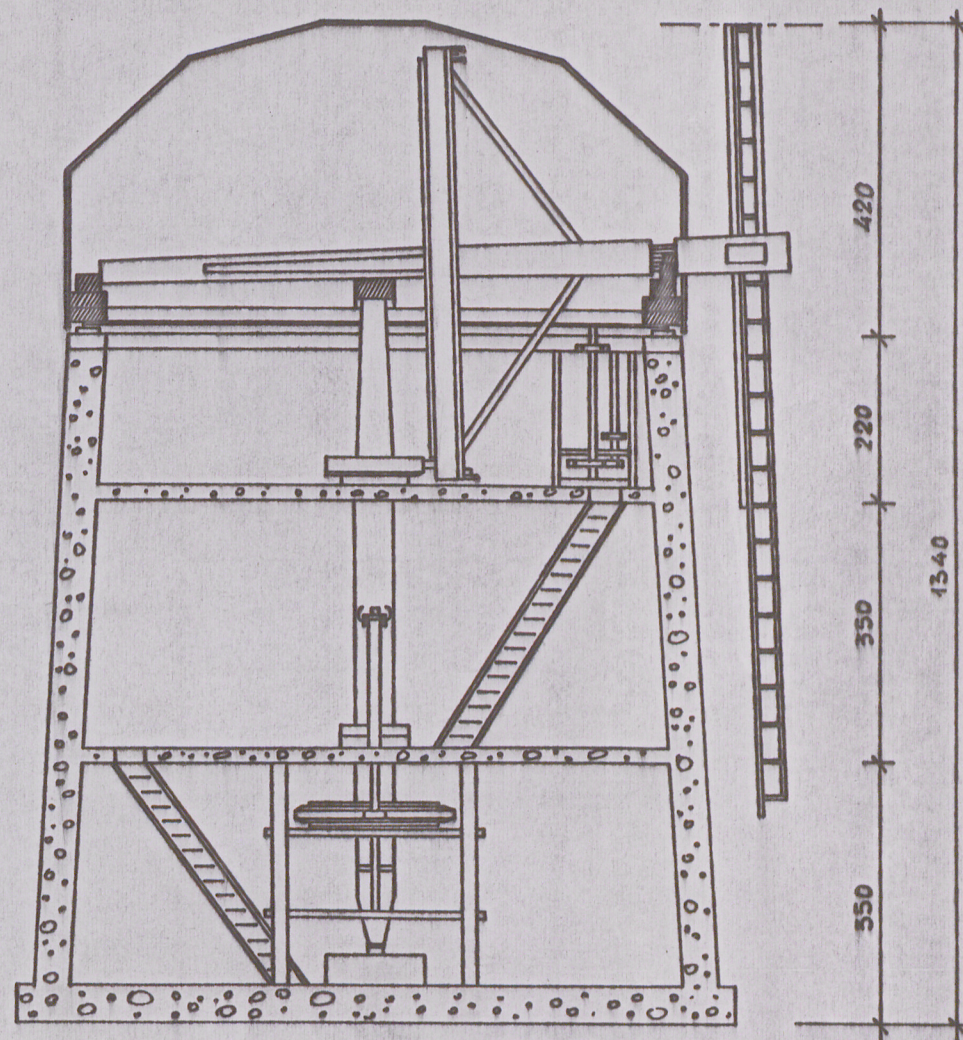

RZUT I PIĘTRA

SZKIC ORIENTACYJNY
SKALA 1:25000

PRZĘKRÓJ PIONOWY

1.Miejscowość
DĄBROWA BIAŁOSTOCKA

2.Obiekt (nazwa jak w karcie)
Wiatrak holenderski

3.Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Aktualizacja stanu zachowania obiektu, lipiec 2002.

4.Adres:
Dąbrowa Białostocka

5.Przynależność administracyjna:
województwo: podlaskie
powiat: Sokółka
gmina: Dąbrowa Białostocka

8.Właściciel i jego adres:
Urząd Miasta i Gminy w Dąbrowie Białostockiej

9.Użytkownik i jego adres:
j. w.

19.Stan zachowania:
Stan zachowania dobry.
Obiekt nie użytkowany, zabezpieczony.
Otwory okienne i wejściowe zamurowane.
Pokrycie dachu blachą cynkową.

Wkładkę założył: Grzegorz Ryżewski (ROSiOSK Białystok), lipiec 2002
(imię, nazwisko, data)

Wzór ODZ 1985

Miejsce przechowywania negatywów: ROSIOŚK Białystok